

надання турпослуг, здійснення туристичних формальностей; рішення міжнародних недержавних організацій з питань туризму тощо [1].

Закон України «Про туризм» є основоположним законодавчим актом, що визначає загальні правові, організаційні, виховні та соціально-економічні засади реалізації державної політики в галузі туризму, всебічно регламентує туристичну діяльність в Україні, створює умови для стимулювання ділової активності суб'єктів туристичного підприємництва, забезпечує оптимальний рівень державного регулювання процесу розвитку вітчизняного туризму. Закон декларує наміри щодо створення сприятливих для розвитку туризму умов шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів регулювання, приведення законодавчої бази розвитку туризму у відповідність міжнародним стандартам.

За чинним законодавством України суб'єкти туристичної діяльності з метою забезпечення безпеки туристів зобов'язані: інформувати туристів про можливі небезпеки під час подорожі, про виконання загальнообов'язкових вимог та запобіжних чи попереджувальних заходів (медичних щеплень тощо); створювати безпечні умови в місцях надання туристичних послуг, забезпечувати належне облаштування трас походів, прогулянок, екскурсій тощо; виконувати спеціальні вимоги з безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком тощо. Особи, які організують експлуатацію туристичних ресурсів, зобов'язані забезпечувати виконання вимог з охорони довкілля та культурної спадщини, а також вживати заходів з мінімізації або припинення шкідливого впливу на довкілля і соціально-культурне середовище та компенсувати завдані при цьому збитки. Держава забезпечує захист законних прав та інтересів іноземних туристів відповідно до законодавства та міжнародних договорів України й гарантує захист законних прав та інтересів громадян України, які подорожують за кордон [2].

Отже, в області туризму діє значна кількість нормативно-правових актів. За останні роки були внесені зміни, які раніше діяли в законодавстві даної сфери. Але, враховуючи складнощі, які було розглянуто, їх постійну динаміку, варто зробити висновки про необхідність подальшого вдосконалення правового регулювання в області туризму і його безпеки.

Література:

1. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: Навчальний посібник / Віталій Козинець; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К.: Кондор, 2006. — 575 с.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282-IV.

Іван ТРИСНЮК

Компанія «Український експрес», США

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ДЕРЖАВІ

Зростання ролі інформаційної політики у формуванні стратегії розвитку сучасного суспільства пояснюється не тільки економічними, а й технічними (тероризм), соціальними, організаційними (взаємозалежність структур у сучасному суспільстві) причинами. Екологічна сфера не є виключенням, оскільки багато еколого-формуючих систем (біосфера, гідросфера, літосфера тощо) у своєму розвитку наблизились або перейшли точку біфуркації, тобто перейшли на новий рівень розвитку. Тому сучасні ризики та загрози екологічного характеру вимагають створення дієвих механізмів їх попередження, враховуючи складний характер впливу природних і техногенних чинників. Зокрема, важливою компонентою цього процесу в сучасній екологічній політиці стає використання інформаційних ресурсів та можливостей.

Правове поле екологічної складової інформаційної політики в Україні сформовано Конституцією, Законами, кодексами та іншими нормативно-правовими актами. Порядок доступу до екологічної інформації в Україні регулюється Конституцією України (Ч.ІІ ст.50), де кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація, згідно законодавства України, ніким не може бути засекречена.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (від 25.06.1991 р.), положення «Про порядок надання екологічної інформації, затвердженим наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України» (від 18.12.2003 р.), а також нещодавнє прийняття нового Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» та внесення змін у Закон України «Про інформацію» регулюють порядок доступу до екологічної інформації.

Україна є учасницею близько п'ятдесяти міжнародних конвенцій та двосторонніх угод, пов'язаних з охороною довкілля. Серед міжнародних конвенцій стосовно екологічної інформації особливе місце займає Оргуська конвенція «Про доступ до інформації, участь громадськості у ході прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля», згідно якої визначаються головні пріоритети щодо формування політики доступу до інформації. Зокрема, відкрите та необмежене поширення суспільної інформації підвищує суспільне здоров'я, безпеку, загальний соціальний добробут, оскільки громадяни, які володіють достовірною та повною інформацією приймають зважені рішення щодо свого повсякденного життя, довкілля та майбутнього. Залучення широких верств населення надає йому розширені можливості доступу до екологічної інформації та випереджаючої розробки заходів з підвищення безпеки життєдіяльності; ключовим пунктом у цій справі є участь громадськості у процесі прийняття рішень з питань, які стосуються довкілля. До важливих компонент цієї проблеми можна віднести національні та міжнародно-правові системи, що закріплюють право громадськості до правосуддя у сфері охорони довкілля тощо.

На сучасному етапі розвитку України як держави з перехідною економікою екологічна інформація є основою для прийняття зважених рішень у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності та сталого екологічно-збалансованого розвитку на основі науково-обґрунтованих достовірних даних. Важливість таких рішень зумовлена їх спрямованістю на захист людського життя та довкілля в цілому, як під час надзвичайних ситуацій, так і в буденному житті громадян. Систематизована інформація про стан води, повітря, приземної атмосфери, безпеку харчового ланцюга людини є важливою з точки зору відсутності екологічних загроз здоров'ю та життю. Визначення якості навколишнього природного середовища відбувається значною мірою завдяки збору інформації про його стан. Пріоритетним заходом щодо стабілізації й поліпшенню екологічної обстановки в Україні є удосконалення і подальший розвиток системи екологічного моніторингу.

Екологічний моніторинг, як сучасна форма реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою засобів інформатизації забезпечує регулярну оцінку та прогнозування стану середовища, екопараметрів життєдіяльності суспільства та умов функціонування екосистем для прийняття управлінських рішень, щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування.

Відсутність дієвого механізму збору та систематизації узагальнюючої просторової інформації щодо збереження довкілля відчутна для керівників влади нашої держави, українських екологів. Оперативність, якість й достовірність даних про стан навколишнього середовища дозволяє в суспільстві ризику, працювати на випередження загрози, а не на ліквідацію наслідків, яка поглинає величезні державні кошти.

На сучасному етапі розвитку України, як незалежної держави, екологічна політика - це політика безпеки життєдіяльності та зменшення екологічних ризиків. Одним із ключових питань екологічної політики є питання інформаційно обґрунтованого прийняття рішення, щодо охорони довкілля та ефективного природокористування, насамперед, органами державної влади та управління.

Ефективність процесу прийняття рішень в екологічній сфері досягається завдяки достатній інформаційній дієздатності моніторингу, широкому впровадженню в природокористуванні технологій ПС та ДЗЗ і розвитку на цій базі механізмів, які дозволять подолати існуючі еколого-технічні проблеми найменшими затратами економічного, політичного та людського капіталу.

Сергій ШЕВЧУК

Державного університету фіскальної служби України

ВЗАЄМОБУМОВЛЕНІСТЬ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ НА РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ

На сьогодні від ефективності та взаємодії фінансового та реального сектору держави залежить її подальший суспільний та економічний розвиток. Ефективне нагромадження капіталу з подальшою швидкою трансформацією у інвестиційні ресурси залишається надійною запорукою підвищення ділової активності та зменшення боргової залежності в країні. Адже, саме, швидка акумуляція та продуктивний перерозподіл фінансових активів, між суб'єктами і секторами економіки, дозволяє диверсифікувати ризики та забезпечити зростання валового національного продукту держави. Зазначені напрями економічного поступу зумовлюють та актуалізують пошук збалансованих механізмів і визначення основних детермінант ефективного впливу на відповідні процеси, через взаємозв'язок фінансового та реального сектору економіки.

Тематику сутності та ролі фінансового ринку у взаємозв'язках із збалансованим розвитком реального сектору досліджували вчені, теоретики та практики, серед яких варто виокремити В. Базилевича, Я. Белінську, Л. Брікса, А. Деміргук-Кунта, В. Коваленко, В. Корнеєва, І. Лютого, В. Міщенко, В. Опаріна, М. Савлука, В. Унінець-Ходаківську та інших.

Проте, незважаючи на глибокий рівень теоретичного та практичного розкриття передумов та функціонування фінансового ринку, системного бачення підходів та механізмів активізації інвестиційних процесів, окремі аспекти у сучасній фінансовій науці залишилися не дослідженими. Зокрема, дискусійним залишається питання визначення детермінант впливу фінансового ринку на реальний сектор економіки у розрізі збалансованості та забезпечення доступності фінансових активів суб'єктам економічних відносин.

За своєю сутністю, фінансовий ринок – це інституційна система взаємопов'язаних механізмів, що забезпечує функціонування фінансового сектору шляхом ефективного поєднання економічних інтересів усіх учасників ринку, під час реалізації функцій акумуляції, трансформації та перерозподілу фінансових ресурсів в державі. До реального сектору відносять сукупність галузей економіки, що у процесі діяльності продукують матеріальні, нематеріальні активи, забезпечуючи цим, збалансований розвиток. Ефективна взаємодія відповідних ринкових інструментів примножують капітал та забезпечує його ліквідність між секторами економіки, що сприяє підприємницькій активності та економічному зростанню.

Проте, на думку І. Лютого та П. Мороз [1], на сьогодні в економіці переважають процеси фінансіалізації, що полягають у динамічному розвитку фінансового сектору, збільшення його частки у ВВП та впливі капіталу з реального сектору економіки у бік фінансового.

У відповідному контексті наглядним є приклад розвитку економіки США, де за останні 50 років частка обробної промисловості у ВВП скоротилася більш як удвічі (з 25% до 12%), при цьому частка фінансового сектору подвоїлася (з 3,7% до 8,4%). За аналогічний період частка доходів в обробній промисловості, знову ж таки, скоротилася більш як на 2/3 (з 49% до 15%), а частка доходів фінансового сектору в загальній сумі доходів подвоїлася (з 17% до 35%) [2].